

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Arnvlphi, Episcopi Sueßionensis, ex ea quæ est per Lisiardum eius successorem. Excessit ex humanis anno Domini mill-simo octogesimo septimo. Extat apud V. P. L. Surium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

^{¶2}) sanctorum corpora surrexerunt, & introrunt in sanctam ciuitatem, & apparuerunt multis; (Quos, penetrans ille cælos, duxit secum in altum, captiuam, (vt est apud Paulum) dicens capiuitatem.) Quid, inquam, *Ephes. 4.* tam mirum, tam nouum, vt matri concessum sit, quod compluribus seruis constat fuisse tributum? Sunt & aliæ innumeræ rationes, immo & sanctorum oracula Prophetarum, quæ non id suadeant solum, sed & affirmare compellant; quæ cum ab alijs pluribus sint recensita, in illis diutius non est necesse immorari.

VITA S. ARNVLPHI, EPISCOPI *Vide C. Ba-*
Sueffonenensis, ex ea quæ est per Lisiardum eius *ron. Not. in*
successorem. Excessit ex humanis anno Domini *Martyr. Ro-*
mill. simo octogesimo septimo. Extat apud V. P. *man.*
L. Surium.

PER id tempus, quod Fladri regio Balduni Comitis & Adelæ coiugis eius regimine ornabatur, regnum Francorū moderante Henrico filio Roberti, & apud Anglos regnante Eduardo Rege pientissimo, fuit vir nobilis, *Patria &* Fulbertus nomine, in pago Brabantiae, apud fluvium Scaldem in villa, quam vocant Thiden- *Parentes S.* gen; qui non solum genere sed etiam mundanum rerū copia locuples, inter ceteros coterraneos & animo & carne modis omnibus eminebat. Porrò nobiliū more, digno matrimonio inito, ex nobilissima coniuge * Meinsinde ** Mansueta.* lium elegantem sustulit; qui iam adultus, & armis gestādis aptissimus, ex humanis sublat⁹ est.

Eius

15. Aug.

Eius verò mors, tantum utriusque parenti & omni denique familiæ attulit dolorem, ut toto deinde anno in luctu & squallore versarentur.

Mensibus verò aliquot in illo mœrore tristis, eccè in somnis apparuit matronæ illi, vi sanè speciosus, & multa luce splendidus, qui ea his ferè verbis affatus est; Quid ita te ipsum mœrore consumis, filiumque ex hac mortali ad uitam meliorem translatum luges? An ignoras & quissimo Dei iudicio eum ex hac vita sublatum ne si longiora vitæ spatia ei cōcessa fuissent, per abrupta vitiorum in sempiternæ damnationis barathrum irruisset? Desine igitur stulte dolore affigere, quin potius exulta, quod in vetero gestes puerum superna prædestinatione in conspectu D'ei magnificandum. Cui in lucem edito, Christophori nomen imponi curabis; Quandoquidem reuerà in hoc illi destinatus est, ut verbis & factis suo in pectore Christum ferat. Et ut certo noueris hæc ita diuinitus præfinita, abi ad ecclesiam, & in consueto orationis tuæ loco, humo fossa, inuenies lapidem, & nomine & meritis filij tui literis grandiusculis insignitum. Matrona tantæ laudis percepto oraculo, summa mariti voluntate & gaudio, illicò assumptis famulis ad locum abijt, fossaque humo, lapidem quadratum, in eoque Christophori nomen profundè exaratum inuerit. Eo reperto, admiratione pariter & gaudio affecta, anxiè partus diem præstolata est; ac tempore deinde opportuno, filium diuinitus promissum enixa, cum incredibili gaudio & patris & propinquorum: eum ad Arnulphum Aldenardensem, virum diuitijs & potētia insignem, è sacro fonte

Vita matris eius.

fonte pro more suscipiendum direxerunt. Is
verò gaudio perfusus maiori, nullo modo pa-
sus est Christophorum eum appellari, sed præ-
nimio propinquitatis amore, & fastu quodam
Arnulphi nomen ei imposuit. Etsi autem Chri-
stophori nomen non accepit, virtus tamen
Christum ferendi, indies in illo mirificè ex-
cruit.

Interea magno studio ac cura nutrici tradi- *Magnū cor-*
tus, tanta cæpit & animi & corporis adolesce- *poris eius ro-*
re virtute, ut quinque robustorum excederet *bur.*
vires, ita ut omnes eum fortē Arnulphum no-
minarent. Et pater quidem ac mater eum cu-
piebant studijs tradere literarum, sed propin-
qui omnes, ac præcipue Aldenardensis Arnul-
phus, ex paterno sanguine cognatus, summa vi
reluctabantur, eumque summo conatu & stu-
dio bellicis aptabant rebus; ac tandem etiam se-
cularis militiæ cingulo, cum multa cognatorū
exultatione donatū, ad summos honoris ac di-
gnitatis gradus uehebant. Erat enim Aldenar- *Nobilis pro-*
densis Arnulphi maternū stēma ex Comitū ge- *sapia matris*
nere, nempē Ducis Louaniensis & Comitis Na- *eius.*
murcensis, Lofnenfis, Dusacēsis atq; Montensis,
apprimē nobile. Itaq; pro voto amicorum, &
nobiliū cōsuetudine, ornamenti militiæ egre-
giè decoratus fuit; quē tamē mater tāta nobili-
tate ornatum, ex diuina sponsione Arnulphum
Christophorum appellari voluit.

Ceterum pius pīæ matronæ filius, ita inter
secularis militiæ arma versatus est, vt cuncti
ex ipso vno, egregium virtutis acciperēt exem-
plum, & tāquam in speculo perfectissimam vi-
uendi normam contemplarentur. Erat enim
diui-

Arnulphus
Christopho-
rus.

Eius perfe-
tio vite in-
ter arma mi-
litiae.

diuinis rebus intenta supplicatione assiduo de-
ditus, pius in subditos, erga pauperes profusus,
& vt verbo concludam, cunctis virtutibus pre-
clarè excultus. Sed cùm tot & tanta virtutum
germina, vberes fructus pro voto, terrena mi-
litia eum retardante, proferre non possent, sa-
lutarì apud se consilio statuit, sacerdotalis mili-
tiæ stipendio deserto, curas & labores omnes
in illud cōmutare, vnde certa cælestis vita pro-
mia expectare posset.

*abit in Frā-
ciam, Chri-
stis eritu-
tus.*

*Recipitur in
monasterio
S. Medardi.
Induitur ha-
bitu mona-
stico.*

*Mirè benefi-
cios in pau-
peres.*

Itaq; duobus conuocatis armigeris, iubet o-
mnia armorū genera expediri, vt cum eximio
ornatu & pompa, Francorum Regis aulā pos-
set adire. Parent illi imperanti; præparant e-
quos, arma componunt, omniaq; strenuo mili-
te digna cōparant. Tum Arnulphus matrī vale-
dicēs, (iam enim pater obierat) arripit iter Frā-
ciam versus; & neglecta Regis Philippi aula,
festinus expedit Ecclesiā almi confessoris Me-
dardi. Erat tunc illo in monasterio præclara
monachorum congregatio, sub Reinaldo spi-
ritualis militiæ stipendia faciens. Eius loci fra-
tres, Arnulphum præcipua deuotione ad Chri-
stum properant & militiæ cingulum respue-
tem, charitatis officijs, vt par erat, excipiunt,
armaque cum vestibus cultissimis Ecclesiæ cō-
ferentem tondent, & tonsuram habitu regulari
& Crucis Christi mortificatione induunt. In-
dutus Christianæ militiæ armis Arnulphus,
mox legibus & præceptis Dominicis diligenter
imbuitur, annuoque cursu in aramite regu-
larī strenuè exacto, eleemosynæ operibus per
obedientiam deputatur. Præstitit hoc vir san-
ctissimus, qui misericordie visceribus totus af-
fluebat,

fluebat, tanta liberalitate, ut pauperes verū pa-
rem se nactum arbitrarentur.

Porrò cùm eodem in monasterio, per id tem-
pus, monachus quidā Ereboldus nomine, Chri-
sti amore inclusus degeret, ei Arnulphus pie-
tatis ergō, & vt eius disciplinis per familiare
colloquium diligētius imbueretur, sedulō mi-
nistrabat; qui tandem post multos pœnitentiæ
agones, cum mortis doloribus se vrgeri senti-
ret, aduocato Arnulpho, obnixè ab eo parum
lactis ad refocillandas corporis vires petijt. Id
vir diuinus vt ocyis exequeretur, panem vnū,
ex ijs qui pauperibus destinati erant, vendidit,
ac precio illius lac emit, & seruo Dei alacriter
obtulit. Interim Arnulphus cernens Ereboldū
ad vitæ terminum appropinquare, supplicibus
ab eo precibus contendit, vt post obitum, sta-
tum illi suum reuelare dignaretur. Ille verò,
quod fidei calore eum petere nouerat, se fa-
cturum fideliter promisit. Cumq[ue] à præsenti *Ereboldus*
vita emigrasset, paucis post diebus iucunda vi- *post obitum*
fione Arnulpho se exhibuit. Vnde sanè mirifi- *Arnulpho*
cè exultans Arnulphus quæsiuit, num quid p[ro]p- *apparet.*
narum perpeccus esset. Cui Ereboldus; La-
ctis illius causa, quod tu mihi ministrasti, p[ro]p-
narum nonnihil lui; quod illud pauperum
substancia comparasses. Sed tum hoc, tum
alia omnia mihi clementer indulta sunt
peccata, & nunc beatorum gaudijs securus
fruor.

Hac visione Arnulphus vehementer ad diui-
næ seruitutis cultum inflamatus, non prius à
precibus, alijsq[ue] corporis afflictionibus cessa-
vit, quā eandem secretæ conuersationis ratio-
nem

*Arnulphus
se includit.*

nem à Domino obtineret , & ab omni homin familiari congressu seclusus degeret. Eo autem potitus desiderio, factus est Christi bonus odor in omni loco; suoque exemplo, præter alios numeros, ipsum quoque Theobaldum, nobil cum primis adolescētem, ad eadē laborum præmia è medio honorum cursu allexit , multorumque mentibus virtutis rem mirabiliter instillauit.

Ille verò cellæ angustijs inclusus, mente paradiſi fruebatur delicijs ; prorsus ut annis admodum tribus & mensibus sex, intrà perpetuum fœsi silentium continuerit, solaque diuinorum librorum lectione animum oblectauerit. Dedit quoque operam , vt scribendi peritiam obtineat : librosque componendi non contemnendam adeptus est gratiam . De cibo verò & potu quid referam ? cum diuturnis ille ieunijs plus delectaretur, quam delicatis ferculis : panemque ex hordeo semitrito non nisi parcè & raro sumeret.

*Pontius
pseudomonachus.*

Intereà Abbatे Reinaldo vitæ munere defuncto , Pótius quidam pseudomonachus, à Rege Francorum Philippo , nomen & ledem Abbatis per Simoniam obtinuit ; breviisque monasterium & opibus & disciplinis florentissimum, exhaustus: & omnia penè ornamenta vescana mente profudit . Cuius scelere meritò offensi fratres, habito inter se consilio , suessionem anti-stitem adeunt; supplicant, vt cum loci primarijs à Regia maiestate alium illis pastorem petat, electoque Pontio non Abbatē sed tyranno , locum illum, à Pontio subuersum atque omnibus ornamentis impiè spoliatum , in pristinum

splea-

splendorem restituat. Satisfecit eorum postu-
lato antistes Theobaldus; summaque Regis vo-
luntate, electo Pontio, Arnulphum substituit.
At verò Arnulphus, qui iam triennij & sex mē-
siū silentium tenuerat, accepta antistitis fra-
trumque voluntate, vehementer indoluit, &
inducias in alterum usq; diem postulauit. Tum
episcopus aduertens eum quippiā animo cal-
lidè versare, cōcessis inducijs, custodes in cel-
la circuitu disposuit, ne nocturna fuga, quam
animo valuebat, elaberetur. Verūm Arnul-
phus altis suspirijs, crebrisque gemitibus no-
ctem dicens insomnem, ubi custodes optato
correptos somno aduertit, per murū aufugit,
totaque penè nocte errabundus, tandem pau-
peris cuiusdam hospitio, in pago iuxta montē *Meditatiō fugam.*

Laudunensem exceptus fuit. Interea ut pri-
mū fuga innotuit, ilicò permulti in regiones
ablegantur, ut virūm sanctūm à fuga retrahāt,
domumque reducant.

Hæc ubi audiuit reuerendus heros, vt quæ-
rentium evitaret manus, prima noctis hora è
strato consurgens, ad pagi illius Ecclesiam ab-
iit: ibidemque ante ianuam prostratus, profuso
lachrymarum imbre diuinā opem supplex im-
plorauit, vt coeptum iter prosperè dignaretur
dirigere. Cumque expleta oratione exauditum *Lupus se illi-*
se à Deo putaret, ad remotiora deserti loca su-
gere decreuit. Et eccè subito lupus ingens ab *in fuga adiū-*
petat, ille ratus ex lupi comitatu se facilius
ad auiā loca peruenturum, illum praeuntem *Lupi duellū*
sequitur; sed duce lupo, vel potius auctore Deo *ignarus ad*
nocte ad urbē Suesionensem redit, se sensq; Urbē venit.

Hh in cli-

Lupi duces
ignarus ad
Vrbem ve-
nit.

Inuitus fit
abbas.

Abdicat se
libentissime
abbatis of-
ficio.

in cliuo ei propinquo orto Sole, vbi esset dem-
agnouit. Animi ergò anxius & mœrore confo-
ctus, ante quām nouas latebras querere posse,
fuit à nobilibus & vrbaniis, Monachis pariter
& Clericis à fuga retractus, & Abbatis offici
ac honore vel inuitus decoratus. Itaque cùm
diutius reluctari se non posse cerneret, cerui-
cem oneri subiecit; collapsam monasterij dis-
ciplinam & doctrinam & exemplo restaurauit;
& distracta Ecclesiaz ornamenta reuocauit. In-
dè verò annis aliquot, clarissimis miraculo-
rum virtutibus non modò fratres in omni san-
ctitatis continuit officio, sed & exterose-
iam à prauitate vitæ ad meliorem frugem ad-
duxit.

Sed quia ratum hoc est inter mortales, nihil
esse ex omni parte beatum. Odo quidam illius
subditus, summis inuidiæ stimulis in virum Dei
concitatus, indicauit Regi Francorum Philip-
po, contra hostes bellum molienti, antiqua cō-
suetudine receptum esse, vt S. Medardi Abbas
regiaz expeditioni interesset; cogeret igitur Ar-
nulphū, vt cum armato milite regiam in expe-
ditione iret. Excepit Rex Odonis consiliū gra-
tulabundus, monuitq; Arnulphū, vt illicò arma
expediret, sociumq; se periculi præberet, vel
certè Abbatis loco & nomini cederet. His
auditis, vir eximius honoris culmen pronihilo
ducens, illicò elegit sibi Geraldum successo-
rem; virum & scientia scripturarum egregiè
instructum, & omni honestate conspicuum; le-
que cōfestim cellæ includēs, pristina pœnitentia
opera incredibili animi ardore resumpst.

Porrò Geraldo Abbatæ ocyus instituto, de-
repenti-

repentè aduolat memoratus ille Pontius, vescanus monastici Ordinis temerator, ducens secum Reginam Bertradam: quæ authoritate regia, viro Dei Arnulpho frustrà obniréte ac cælestem vltionem denuntiante, Geraldum expulit: & impium Pontium contra fas in administrationem intrusit. Et quidem B. Arnulphus, cum præter omniū opinionem vitam ibidē inclusus multò suavis iucundiusque duceret, tū eiusmodi virtutum studijs & exercitijs celebre adeò nomen longè lateque sibi cōparauit, vt totius regni nobiles eius benedictionibus frui peroptarent, & omnes in dignitate positi eius colloquium ardenter expeterent, vt cū de pace Ecclesię, tum de animarum salute ab illo consilia peterent. Inter ea verò, dictu mirū est,

*Fit celebrator
apud nobiles
omnes, celle
inclusus quā
Abbatis ho-
nore decorā-
tus.*

quantis miraculis & quām egregio prophetiæ spiritu claruit; quæ omnia nos breuitatis studio omittere cogimur. Veniamus ad illa quæ ex solitario factus Episcopus designauit.

Postquam Suessionū antistes Theobaldus, vitam hanc caducam cum meliore permutauit, *Succedit
Theobaldo*, Arnulphus fuit ad id honoris fastigium, quan- *in Episcopat-*
quām inuitus & planè reluctans, reuectus, & *tu.* infula pontificali summo Suessionensis populi gaudio decoratus. Sed cū iam ante, Vrsio Geruasij regij dapiferi germanus frater, sedem illam occupasset, & armatorum circumcinctus turba per fas perq; nefas, Regis fauore fretus, episcopalem dignitatem retinere vellet, Arnulphus pacis quām discordiarū studiosior, in quodam castello eiusdem diœcesis, quod VIciacum vocant, sedem sibi constituit; ibidemque accurrentibus ad eū promiscuis populorū

Hh 2 turbis,

turbis, officio suo egregiè est perfunctus. Tandem verò post alia atque alia pietatis munia Ecclesiæ magna cum sanctitatis laude præstare viuificis perceptis sacramentis, tempore diu nitus ei reuelato, obdormiuit in Domino, quippè Kal. Septemb. anno Christi 1087. Alden burgi in Flandr. a; quod tum, pro pace Reipublicæ compонenda, Deo ita disponente iam secundò erat euocatus; Vbi & corpus eius in Ecclesia S. Petri honorifico monumento conditum est insigni hoc Epitaphio decoratum:

*Miles in hoc mundo, modo puluis in hoc monumento,
Militiam mundi spreuit amore Dei:*

Cuius tutela, qua viuntur absq; querela,

Primum deuotus Sueßonus monachus;

Et mox Angustæ deuotior incol. i celle

*Epitaphium
S. Arnulphi.* *Et per superiem frigus & esuriem;*

Atque per insomnes in fletibus & prece noctes,

Virtutum studijs exultit & meritis:

Abba deinfactus & præsul vtrung; coactus,

Quæ dignè subiit, dignius excoluit.

Huc veniens denūm, Domino donante, supremum

Claudens morte diem: transiit ad requiem.

Transitus eius ei prouenit fine diei,

Quem sequitur celebris, orbe colente, dies:

Qua i. ali Dominum de mundi valle Mariam

Intulit astricolis calicaturma choris.

Præsulus Arnulphi quo festa dies celebratur,

Præsulus Arnulphi corpus humo tegitur.

Fuit verò cùm in vita, tum post obitum tantis

clarus miraculis, quanta nulla vis orationis

pro dignitate explicare potest.